

19.12.2023

Asia/16

§ 701

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 31.10.2023 § 347 (polkupyörävahinko)

HEL 2023-008816 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 31.10.2023 (347 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 9.11.2023, saate
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on 31.10.2023 (347 §) päätöksellään hylännyt 18.2.2023 puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa tapahtuneeseen polkupyöräl-

lä liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 2 430,35 euron vahingonkorvausvaatimuksensa 18.2.2023 noin kello 22 puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa tapahtuneeseen polkupyörällä liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että ammattitaitoisen kunnossapitäjän tulisi havaita lämpövuoto lumen alta ja että vaarallinen osa puistokäytävästä, jossa kaukolämpöputki aiheuttaa lumen sulamista, olisi ollut helppo merkitä ja rajata pois käytöstä. Tällainen lämpövuoto rinnastuu kaivantoon, ja sen aiheuttama vaara on ilmeinen. Vaarallinen paikka kulkuväylässä ei ollut väylän käyttäjän ennakoitavissa.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 2.11.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 9.11.2023 eli säädettyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin.

Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, joten pelkästään se, että liukkaus on ollut aiheuttamassa polkupyörällä kaatumisen talvikelillä, ei yksinään seuraa kunnossapitovelvollisen vahingonkorvausvastuuta. Korvausvastuun edellytyksenä on,

että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä olevat tiedot tehdyistä kunnossapitotoimenpiteistä perustuvat kunnossapidosta saatuun selvitykseen. Vahinkopaikka on sekä aurattu että hiekoitettu vahinkopäivänä kello 15.02. Kunnossapidon selvitys perustuu GPS-tietoihin.

Kunnossapitolaki ei sääntele yksityiskohtaisesti laissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia kunnossapitotapoja tai laatuvaatimuksia, vaan kaupunki kunnossapidosta vastaavana määrittelee palvelutason sekä sen saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet. Kunnossapidosta saadun lisäselvityksen mukaan kaukolämmön aiheuttamien sulien kohtien merkitsemistä tai rajaamista ei ole katsottu tarpeelliseksi eikä niiden merkitsemistä ole tilattu. Kaukolämmön aiheuttamat sulat kohdat ovat yleisiä ja niitä löytyy Helsingistä lähes jokaiselta kadulta, johon on rakennettu kaukolämpöverkosto. Tällaisten kohtien rajaaminen haittaisi merkittävästi katualueiden varsinaista käyttöä talvisin. Lisäksi vastuu maanalaisten rakenteiden, kuten kaukolämpöverkoston, aiheuttamasta haitasta ja vahingosta kuuluu lähtökohtaisesti kyseisen rakenteen omistajalle.

Talvipyöräilyyn liittyvien riskien johdosta pyöräilijän tulee noudattaa erityistä huolellisuutta, sillä kulkuväylillä voi talviaikaan asianmukaisesti tehdyistä talvikunnossapitotoimista huolimatta aina olla kohta, johon on mahdollista liukastua tai kaatua. Polkupyörä on tieliikennelain mukaan ajoneuvo, ja ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Kaupunki katsoo, että vahinkoaikaan vallinneet olosuhteet huomioon ottaen kunnossapidon toimenpiteet oli suoritettu asianmukaisesti. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole va-

hingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle polkupyörällä liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päätöksen päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 9.11.2023, saate
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 18.02.2023 Toukolan rantapuisto
- 2 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 18.2.2023
- 3 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 17.2.2023
- 4 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 16.2.2023
- 5 Lisäselvitys 25.11.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 31.10.2023 § 347

HEL 2023-008816 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan esittämät vaatimukset ja perusteet

Hakija on 22.6.2023 esittänyt kaupungille määrältään 2 430,35 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija liukastui polkupyörällä ajaessaan 18.2.2023 noin kello 22.00 jäisellä ja hiekoittamattomalla puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa. Vahinkopaikalla oli vaatimuksen mukaan uuden lumen alla kaukolämpöputken lämpövuoto, joka oli sulattanut lunta alta päin ja reunojen sulamisvedet olivat jäätyneet. Hakijalla oli pyörässään nastarenkaat.

Sovellettavat säännökset

Kunnossapitolaki velvoittaa talvikunnossapitämään ainoastaan katuaalueet. Puistot ja näihin verrattavat yleiset alueet on pidettävä käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa. Niiden talvikunnossapitoon laki ei kuitenkaan velvoita. Helsingissä osaa puistokäytäviä talvikunnossapidetään perustellusti. Mikäli alueella ei ole esimerkiksi jalkakäytäviä, kunnossapidetään talvisin liikenteellisesti tärkeitä ja merkittäviä puistokäytäviä, jotka palvelevat työ- ja koulumatkaliikennettä tai muuta kunnossapitoa alueella.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Vahinkopaikka on puistokäytävä ja sitä kunnossapidetään B-luokan mukaisesti.

B-luokan kevyen liikenteen väylän aurauksen lähtökynnys on 5 cm lunta. Toimenpideaika on aurauksen osalta neljä tuntia, kuitenkin niin, että klo 17 ja klo 6 välisenä aikana satanut lumi poistetaan klo 10 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika on neljä tuntia, kuitenkin niin, että klo 17 ja klo 6 välisenä aikana havaittu tuntuvasti lisääntynyt liukkaus torjutaan klo 10 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun säätilassa tapahtunut muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikalla on tehty auraus ja hiekoitus vahinkopäivänä kello 15.02. Työnjohdolla on tarkastanut vahinkopaikan vahinkoa edeltävinä päivinä 16.2.2023 kello 10.35 ja 17.2.2023 kello 8.09. Saadut selvitykset perustuvat GPS-tietoon.

Kaupungin palautejärjestelmään ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudesta ennen vahinkotapahtumaa. Kaupungille ei ole esitetty ky-

seisestä vahinkopaikasta muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa ilman lämpötila on vahingon aikaan ollut $-1,2\text{ °C}$ ja lumen syvyys 19 cm. Jatkovaa sadetta on mitattu koko vahinkopäivän ajan ja kahtena edeltävänä vuorokautena. Kumpulan säämittausaseman mukaan sade alkoi 16.2.2023. Sade on tullut välillä veden ja välillä lumen muodossa. Mitattu lumensyvyys oli lumisateen alkamisen aikaan 8 senttimetriä. Vahinkoa edeltävinä kahtena päivänä lämpötila on ensin ollut muuttaman asteen plussan puolella. Vahinkoa edeltävänä yönä lämpötila on lähtenyt putoamaan heti puolen yön jälkeen ja kääntynyt pakkasen puolelle vaihdellen 0 °C ja $-1,2\text{ °C}$ asteen välillä ennen vahinkoa.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkaita siinä tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Polkupyörää pidetään tieliikennelaisissa ajoneuvona. Tieliikennelain mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Talvipyöräilyyn sisältyy aina riskejä, jotka kuljettajan täytyy ottaa huomioon. Talvipyöräily riskit huomioiden pyöräilijän olisi tullut noudattaa erityistä varovaisuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saatujen selvitysten perusteella vahinkopaikan kevyen liikenteen väylä on kunnossapidetty kaupungin normien mukaisesti. Muita palautteita tai vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia ei kaupungille vahinkopaikan liukkaudesta ole tullut.

19.12.2023

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti ja asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettujen kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti ja määriteltyjen toimenpideaikojen puitteissa, sekä kunnossapitolain mukaisesti.

Edellä esitetyin perustein kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 6 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Toimivalta päätöksenteossa

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Marjo Laine, valmistelija, puhelin: 09 310 38506
kymp.korvausasiat(a)hel.fi